

опіку. Опікун над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, приймає виконання цивільних обов'язків на її користь, погашає за рахунок її майна борги, управляє цим майном в її інтересах. За заявою заінтересованої особи опікун над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, надає за рахунок цього майна утримання особам, яких вони за законом зобов'язані утримувати (ч. 1, 3, 4 ст. 44 ЦК). Чоловік або дружина безвісно відсутнього набувають права розірвати шлюб у спрощеному порядку (п. 1 ч. 1 ст. 107 СК). Припиняються зобов'язання, тісно зв'язані з особою безвісно відсутнього, наприклад, припиняється представництво за довіреністю (п. 6, 7 ч. 1 ст. 248 ЦК України).

Втім, ст. 9 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти» закріплено особливості правового статусу осіб, уповноважених на виконання функцій держави (до кола яких відносяться й поліцейські), які зникли безвісти. Так, за поліцейським, який зник безвісти під час збройного конфлікту, воєнних дій, заворушень всередині держави або у зв'язку з виконанням службових обов'язків з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру, зберігаються місце роботи, займана посада та середній заробіток, але не більш як до моменту оголошення його померлим. Також Закон України «Про Національну поліцію» закріплено соціальні гарантії у разі визнання поліцейського безвісти відсутнім: члени сімей поліцейських, які пропали безвісти під час проходження служби в поліції (у тому числі під час участі в міжнародних миротворчих операціях), мають право на безоплатне медичне обслуговування в закладах МВС України (ч. 4 ст. 95).

Отже, при визначенні підстав, порядку та наслідків визнання поліцейського безвісно відсутнім застосовуються загальні норми ЦК та ЦПК щодо визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Крім того, відповідно до специфіки професії поліцейського Законом України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти» закріплені особливості наслідків та правового статусу безвісно відсутніх поліцейських, що зникли за визначених Законом обставин. А Законом України «Про Національну поліцію» закріплюються соціальні гарантії, які надаються родичам поліцейського у результаті визнання його безвісти відсутнім.

Одержано 09.04.2019

УДК 347.19

Ілля Сергійович ГУДЗЬ,

курсант групи Ф2-204 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Шишка Н. В.

ЩОДО ОЗНАК ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Стаття 81 ЦК України встановлює, що юридичні особи, залежно від порядку їх створення або інших підстав, зазначених у законі та інших правових актах, поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб

публічного права. Юридичні особи публічного права створюються розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування і повинні слугувати виключно для тієї мети для якої вони були створені.

Аналіз положень ЦК України надає підстав прийти до висновку, що до ознак юридичної особи відносяться: організаційна єдність, майнова відокремленість, участь у майнових і особистих немайнових правовідносинах від свого імені, самостійна майнова відповідальність організації за власними зобов'язаннями, можливість виступати стороною в цивільному процесі.

Переважна більшість ознак має своє закріплення у ст. 80 ЦК України. Однією із них є те, що юридична особа є організацією. Законодавець, вважаємо, тим самим підкреслює, що існування такої особи повинно базуватися, насамперед, з організаційною та функціональною єдністю та пов'язує це з передумовами виникнення такого суб'єкта цивільного права, як юридична особа.

Відокремлене майно як ознака юридичної особи публічного права має свій прояв в ч. 1 ст. 326 ЦК України, в якій закріплено, що юридичні особи публічного права мають право здійснювати право державної власності. Це дає підстав стверджувати, що таке здійснення хоча і реалізується через право оперативного управління, але таке управління закріплюється за конкретним державним органом з чітко визначеними об'єктами права державної власності, а отже у певній мірі такі органи мають своє відокремлене майно. При цьому майно, щодо якого органи державної влади здійснюють управління, у свою чергу, виступає матеріальною передумовою ознаки самостійної майнової відповідальності юридичних осіб за своїми зобов'язаннями, про що зазначено у ст. 96 ЦК України. Але слід сказати, що не все майно яке є державною власністю підлягає стягненню, у разі майнової відповідальності юридичної особи публічного права перед іншими кредиторами.

Наступною ознакою, яка міститься в абз. 2 ч. 1 ст. 80 ЦК України є наділення юридичної особи цивільною правоздатністю та дієздатністю, а також можливість виступу позивачем та відповідачем у суді. Логічним результатом наведених ознак юридичної особи є те, що юридична особа бере участь у цивільних відносинах під власним найменуванням (ст. 90 ЦК України).

Особливість нинішнього підходу до сутності інституту юридичної особи пов'язується закріпленням у ст. 80 ЦК України такої ознаки юридичної особи, як її державна реєстрація. Якщо ми звернемо увагу на абз. 3 ч. 2 ст. 81 ЦК України то законодавець наголошує, що юридична особа публічного права створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування (абз. 3 ч. 2 ст. 81 ЦК України) за поданням Прем'єр-міністра України (п. 15 ч. 1 ст. 106 Конституції України).

Отже з урахуванням викладеного можна зробити висновок, що законодавець закріплює за юридичною особою публічного права такі ознаки як організаційна єдність, майнова відокремленість (майно закріплюється за юридичною особою публічного права на праві оперативного управління),

самостійна майнова відповідальність за своїми зобов'язаннями, цивільна правоздатність та дієздатність, можливість виступу позивачем та відповідачем у суді, участь у цивільних відносинах під власним найменуванням, розпорядчий порядок їх створення. Також можна зазначити таку ознаку юридичної особи публічного права як її загальне призначення, що проявляється саме у здійсненні нею владних повноважень, та впливає на цивільно-правовий зміст правоздатності та дієздатності такої особи у цивільних відносинах. У свою чергу саме цивільно-правовий статус суб'єкта права надає юридичній особі публічного права владні повноваження, але в межах закону.

Одержано 19.04.2019

УДК 341.9:336.744

Стор Володимирович КОЗУБСЬКИЙ,
курсант групи Ф2-202 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Піхурець О. В.

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ОСОБЛИВИЙ ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

Соціальні та економічні зміни, що відбуваються сьогодні в світі та в Україні породжують виникнення нових правовідносин. Особливо коли це стосується новітніх технологій, а саме появи таких засобів платежу, як криптовалюта. На сьогодні практично відсутнє правове регулювання відносин пов'язаних з криптовалютою в Україні. В світі існує близько 1600 криптовалют (Bitcoin, Litecoin, Ethereum, Peercoin), але найвідомішою є bitcoin. Терміни «криптовалюти» є прямим перекладом англійського «cryptocurrency», тобто віртуальні гроші, захищені криптографією. Криптовалюта – це швидка і надійна система платежів і грошових переказів, заснована на цифрових технологіях і невідконтрольна жодному уряду країн світу. В Україні існує система розрахунків електронними грошима як на програмній основі, так і за допомогою карток. Так, у Постанові Правління Національного банку України 18.06.2015 № 391 «Про затвердження Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року» передбачає розвиток безготівкових платежів з використанням електронних грошей.

У ВР України зареєстровано кілька законопроектів щодо обігу криптовалют, які містять різні підходи до цього питання. А саме проект Закону України від 10.10.2017 р. № 7183-1 «Про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні» та проект Закону України від 06.10.2017 р. № 7183 «Про обіг криптовалют в Україні». Проте на цей час жоден з них не було прийнято.

Криптовалюту все ж таки варто віднести до об'єктів цивільно-правових відносин. Відомо, що такий перелік визначено у ст. 177 ЦК України та включає речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності,